

TISKOVÁ ZPRÁVA

Neuvážené zavedení zásilkového výdeje léků na recept může ohrozit přístup k lékům pro většinu občanů ČR

Cvikov, 4. března 2026

Diskuse o zavedení internetového prodeje léků na předpis v České republice se v poslední době znovu otevírá. Přestože digitalizace zdravotnictví přináší řadu pozitivních změn, výdej léků na předpis prostřednictvím internetu k nim nepatří. Naopak představuje zásadní rizika nejen pro bezpečnost pacientů, kvalitu péče a stabilitu lékárenské sítě, ale především pro dostupnost léků pro většinu českých pacientů.

Lékárny jsou součástí kritické infrastruktury státu, internetový výdej léků na předpis může ohrozit dostupnost lékárenské péče

Česká republika má hustou síť kamenných lékáren, které zajišťují dostupnost odborné péče i v menších městech a na venkově. Jde většinou o lékárny, které nejsou součástí státní nebo místní správy, a jejichž ekonomická stabilita je křehká. Přesto hlavně tyto lékárny tvoří páteřní síť lékárenské péče pro regiony s přibližně 4 miliony obyvatel.

„Lékárny jsou součástí kritické infrastruktury státu, což se 100% potvrdilo v době covidu, kdy narozdíl od ordinací lékařů zůstaly v plném provozu a pro českou společnost plnily vedle výdeje léků také funkci informační, preventivní a edukační. Pro většinu pacientů byly lékárny v době covidu jediným dostupným zdravotnickým zařízením,“ zdůrazňuje **PharmDr. Jarmila Skopová, předsedkyně provozovatelské organizace POLP z.s.**

Zavedení internetového prodeje léků na předpis by vedlo k ekonomickému oslabení těchto lékáren a jejich postupnému zániku. Důsledkem by byla zhoršená dostupnost léků a odborného poradenství zejména pro seniory, chronicky nemocné pacienty, maminky s dětmi a další pacienty, kteří mají omezené možnosti cestování.

„Od podporovatelů online výdeje léků na předpis často zaznívá, že jde o změnu, která usnadní přístup pacientů k lékům, například ve venkovských oblastech, kde nemají lékárny dostatečně dlouhou provozní dobu. V důsledku by však tato změna ovlivnila mnohonásobně více lidí, kteří do kamenných lékáren pravidelně chodí, na jejich služby spoléhají a v prostředí online se neorientují,“ doplňuje Mgr. **Michaela Bažantová, členka rady POLP.**

Lidé, kteří například z důvodu imobility či jiných důvodů do lékáren nemohou, mají samozřejmě právo na plnohodnotnou zdravotní péči. Tu by jim měla poskytnout navrhovaná návštěvní služba farmaceuta, podobná návštěvní službě lékaře, která je připravena ke schválení již téměř 10 let.

Bezpečnost pacientů na prvním místě

Léky na předpis nejsou běžným spotřebním zbožím. Jejich výdej je vázán na odborné posouzení každého jednotlivého případu, včetně zhodnocení rizika lékových interakcí a důrazu na porozumění léčbě na základě rozhovoru farmaceuta s pacientem. Osobní kontakt v lékárně umožňuje včas odhalit chyby v preskripci, nevhodné kombinace léčiv nebo rizika spojená s jejich užíváním. Dle tiskové zprávy České lékárnické komory farmaceuti odhalí a vyřeší, často ve spolupráci s předepisujícími lékaři, v přepočtu asi 1,2 milionu lékových chyb za rok.

Internetový prodej omezuje možnost této bezprostřední kontroly a zvyšuje riziko nesprávného užívání léčiv, což může vést k ohrožení zdraví pacientů. Relativně anonymní prostředí může vést také k významnému nárůstu závislostí na lécích a jejich zneužívání.

Nízká cena v ČR láká k vývozům, pro Čechy by léky chyběly

Specifikem českého lékového prostředí je nízká cena léčiv oproti Německu a dalším zemím. Uvolnění výdeje léčivých přípravků do internetového prostoru v kombinaci s tzv. přeshraniční péčí v rámci EU by téměř jistě vedlo ke skupování zásob určených pro české pacienty a k vývozu mnoha léků do zahraničí. Důsledkem by byl nedostatek léků pro české pacienty. Snahy mezinárodních e-shopů o budování internetových lékáren v ČR s velkými skladovými prostory podél dálnice D5, vedoucí do Německa, už byly zaznamenány.

Nelze opomenout také to, že výrobci v takovém případě pravděpodobně nebudou chtít léky do ČR pro následný export dodávat, zdraží je nebo je nedodají vůbec.

Nebezpečí prodražení pro zdravotní pojišťovny

Léky na předpis jsou z velké části hrazené ze zdravotního pojištění. Na jeho racionálním využití se podílejí farmaceuti tím, že odhalují lékové chyby, jako například duplicitu, špatnou lékovou formu, jinou sílu léku, chybu v preskripci atd. každý den, a to ještě před samotným výdejem. Problém vyřeší ve spolupráci s předepisujícím lékařem a vydají rovnou správný lék. Pokud však lék pacientovi odešle e-shop bez kontroly, pacient dostane špatný lék a pojišťovna za něj zaplatí, přestože pacient lék užívat nebude. Pojišťovna pak s největší pravděpodobností zaplatí znovu za správný lék, který bude muset lékař pacientovi napsat znovu.

V horším případě pacient na chybu nepřijde a bude chybně předepsaný lék užívat. Tím může dojít ke zdravotním komplikacím a následnému ošetření či hospitalizaci, které opět znamenají zvýšené náklady zdravotní pojišťovny.

„Jak uvádí příklad odhalení duplicitního předpisu léčivých přípravků s amlodipinem v lékárně U Hedviky v Kamenickém Šenově, jejichž výdej by vedl k překročení maximální dávky, zastavením výdeje duplicitního léku došlo z pohledu zdravotní pojišťovny k úspoře nejen asi 90 Kč, ale především za možnou následnou zdravotní péči,“ uvádí příklad **Mgr. Michaela Bažantová**. Náklady, které by vznikly zdravotní pojišťovně případnou hospitalizací pacienta, se pohybují řádově v tisících až desetitisících korun za den na akutní lůžko.

Doprava léků - kontrola teplotních podmínek a záruka doručení?

Léky musí být skladovány i přepravovány za striktně daných podmínek. *„Jak prokázala zkouška, kterou provedl POLP z.s. při objednávce dětského sirupu, nebyly teplotní podmínky dopravcem dodrženy a sirup byl z výdejního boxu eshopu vyzvednutý ve stavu, který neumožňoval jeho užívání,“* upozorňuje **PharmDr. Jarmila Skopová**. V případě, že by lék byl v takovém stavu podán dítěti, hrozily by vážné zdravotní následky.

Navíc mnohé léky, jako například inzulin, jsou tzv. termolabilní, tedy nestabilní za běžné teploty, a je nutné je uchovávat a přepravovat za snížené teploty. Jiné léky je nutné před výdejem upravit v laboratoři lékárny, jako dětské antibiotické sirupy, nebo je celé individuálně připravit. Jak bude v takovém případě lék pacientovi zajištěn? E-shopem? Nebo budou navrhovatelé spoléhat na to, že takové léky si pacient vyzvedne v kamenné lékárně? A ve které, když ta stávající důsledkem online prostředí možná zanikne?

Situace pro pacienta se může zkomplikovat i důsledkem problému s dopravou, například vlivem sněhové kalamity, autonehody nebo chybou kurýra při výdeji balíčku. Akutní léčba pacienta má být zahájena co nejdříve, chronická léčba musí být kontinuální, v mnoha případech může i jednodenní přestávka ohrozit zdravotní stav pacienta. Kamenné lékárny disponují skladovými zásobami a optimální dodavatelskou logistikou, díky nimž jsou správné podmínky farmaceutické péče zajištěny.

Riziko padělků a zneužití systému

Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že online prostředí je výrazně náchylnější k výskytu padělaných léčiv a nelegálních distributorů. Přestože je Česká republika součástí evropského systému ověřování léčiv, masové přesunutí léků do online prostoru by znamenalo zvýšené nároky na kontrolu a dohled. Například ve státech jako Německo či Spojené státy americké se dlouhodobě řeší problémy s nelegálními internetovými lékárnami a obcházením regulačních pravidel.

Na internetový výdej léků na předpis nelze pohlížet jen individuálně, ale celospolečensky

Zavedení internetového výdeje léků na předpis v České republice by znamenalo zásadní změnu v systému distribuce a výdeje léčiv. Přestože cílem se může jevit větší pohodlí pacientů, rizika spojená s bezpečností, kvalitou péče a dostupností farmaceutické péče výrazně převažují nad potenciálními přínosy.

Z internetového výdeje léků na předpis budou profitovat zejména internetové lékárny, které v současnosti zesilují tlak na jeho zavedení. Jako pozitivní tuto možnou změnu pravděpodobně vnímají i lidé, kteří preferují online prostředí. *„Pro naprostou většinu pacientů a Českou republiku může internetový výdej léků na předpis znamenat nedostatek léků či jejich zdražení, zhroucení kritické infrastruktury lékárenské péče a větší finanční nároky na léky nebo případnou následnou péči ze strany zdravotních pojišťoven,“* shrnuje závěrem **PharmDr. Jarmila Skopová**.

Odborná veřejnost a především zákonodárci by proto měli k této otázce přistupovat obezřetně a upřednostnit ochranu zdraví pacientů před komerčními zájmy.

Pro další informace:

PharmDr. Jarmila Skopová, předsedkyně POLP: +420 723 472 280, skopova@polp.cz

Mgr. Michaela Bažantová, členka rady POLP: +420 776 365 213, bazantova@polp.cz